

วิกฤตเศรษฐกิจและการปกป้องสุขภาพคนไทย

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่หนึ่ง

ได้พิจารณารายงานเรื่องวิกฤตเศรษฐกิจและการปกป้องสุขภาพคนไทย

กังวล ถึงวิกฤตเศรษฐกิจและวิกฤตการเงินโลกที่เกิดขึ้น และมีแนวโน้มว่าจะกระทบต่อเศรษฐกิจไทยจะต้องมีการปรับลดงบประมาณรายจ่ายของรัฐ รวมทั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อสุขภาพ อีกทั้งมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่มีรายได้น้อยหรือคนจน

รับทราบ มาตรการดำเนินงานเพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 เช่น การควบคุมค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ การปรับปรุงระบบบริหารเวชภัณฑ์ตามนโยบายสุขภาพที่ดีด้วยต้นทุนต่ำ การจัดซื้อยารวม การใช้ยาที่สมเหตุผล เป็นต้น

ห่วงใย ผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ดกงานหรือผู้ถูกเลิกจ้าง โดยเฉพาะผู้ที่เจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังที่ต้องรับยาประจำ และผู้ป่วยโรคติดเชื้อที่ต้องรับยาต่อเนื่อง เช่น โรคเอดส์ และวัณโรค เป็นต้น ที่อาจไม่สามารถไปใช้บริการในสถานพยาบาลคู่สัญญาหลักของสำนักประกันสังคมที่ตนเองขึ้นทะเบียนไว้

กังวล ถึงแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพตามระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า เนื่องจากต้องครอบคลุมประชากรในกลุ่มผู้ดกงานและผู้ถูกเลิกจ้างประมาณ 1-2 ล้านคน และการเพิ่มขึ้นของรายคารักษาโรคเรื้อรังจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน

ตระหนัก ว่าระบบข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพที่มีอยู่ยังขาดการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้ข้อมูลทุกภาคส่วน ทำให้ไม่สามารถนำมาใช้สำหรับการเฝ้าระวัง การวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อใช้ในการตัดสินใจที่ถูกต้องทางและทันต่อสถานการณ์ที่คุกคามระบบสุขภาพในปัจจุบันและอนาคต

จึงมีมติดังต่อไปนี้

1. ขอให้รัฐบาลดำเนินมาตรการคุ้มครองทางสังคม โดยเฉพาะด้านการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการจัดหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า การป้องกันและควบคุมโรคเอดส์รวมถึงการจัดหายาด้านไวรัสสำหรับผู้ติดเชื้อเอดส์ และการสนับสนุนการรักษาโรคไต และการจัดตาข่ายนิรภัยสำหรับผู้สูงอายุที่ยากจน เป็นต้น
2. ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระทรวงสาธารณสุข สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และสำนักงานประกันสังคม ร่วมกันดำเนินการดังนี้

2.1 ร่วมดำเนินงานอย่างแข็งขันตามมาตรการคุ้มครองทางสังคม และในการสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ

2.2 ปรับปรุงและพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพให้ถูกต้อง ทันสมัยและครบถ้วน สำหรับใช้ในการติดตามเฝ้าระวัง รวมทั้งเตือนภัยก่อนเกิดสถานการณ์อันไม่พึงประสงค์ และสังเคราะห์บทเรียนและประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจครั้งนี้ ให้ครอบคลุมทุกแง่มุมอย่างรอบด้านและเป็นระบบ เพื่อเตรียมวางแผนกลยุทธ์หรือกำหนดมาตรการรองรับสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันซึ่งอาจเกิดขึ้นได้จากสาเหตุต่างๆ ในอนาคต

2.3 มีมาตรการระยะสั้นและระยะยาวสำหรับป้องกันและรับมือกับผลกระทบดังกล่าวอย่างเหมาะสมและทันเวลา โดยปรับปรุงกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติและสำนักงานประกันสังคมดังนี้

- 1) การขอเปลี่ยนสถานพยาบาลของสำนักงานประกันสังคมให้สามารถทำได้ที่สถานบริการสาธารณสุขที่ผู้ตงงานไปขอใช้บริการ
- 2) การขอขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิหลักประกันสุขภาพโดยให้ผู้ตงงานและใช้สิทธิประกันสังคมต่อจนครบหกเดือนแล้ว สามารถได้สิทธิหลักประกันสุขภาพทันที โดยอนุโลมให้ใช้หลักการเดียวกับการใช้สิทธิครั้งแรก
- 3) เร่งหรือให้มีข้อสรุปในการดำเนินการและแก้ไขระเบียบปฏิบัติร่วมกันโดยเร็วภายในเดือนมกราคม 2552 โดยยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก
- 4) ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสาธารณะ สถานประกอบการ สถานบริการสาธารณสุข ตลอดจน call center ของทุกหน่วยงาน ให้ประชาชนเข้าใจวิธีการรับบริการในกรณีดังกล่าว

3. ขอให้คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ พิจารณาดำเนินการดังนี้

3.1 สนับสนุนจัดตั้ง “หน่วยเฝ้าระวังและติดตามผลกระทบของวิกฤตเศรษฐกิจต่อสุขภาพคนไทย” ขึ้น โดยความร่วมมือระหว่างกระทรวงสาธารณสุขและสถาบันวิจัยระบบสุขภาพ ให้มีหน้าที่ดังนี้

- 1) ติดตามผลกระทบวิกฤตเศรษฐกิจต่อสุขภาพคนไทยในทุก ๆ ด้าน โดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่ หรือจัดเก็บข้อมูลที่จำเป็นเพิ่มเติม
- 2) รายงานผลการติดตามเฝ้าระวังดังกล่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ ๆ

3.2 ให้รายงานผลการดำเนินงานทั้งหมดให้ที่ประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติทราบ ในการประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่สอง ปี 2552